

Martijn Pijnenburg: „De Tweede Kamer legt de rekening van haar besluit volledig bij de gezinsbedrijven. Daarnaast is het omschakelen naar een andere tak in de praktijk schier onmogelijk.”

‘Het is crisis in de sector’

Nertsenhouders zien geen uitzicht meer om uit hun steeds nijper wordende situatie te komen. Oorzaak is het door de Tweede Kamer uitgevaardigde nertsenhoudersverbod. Ze blijven achter met onverkoopbare bedrijven en hoge schulden, stelt nertsenhouder Martijn Pijnenburg uit Oirschot.

De Nederlandse nertsenhouderij verkeert al enkele jaren in zwaar weer. Een direct gevolg van het nertsenverbod dat over vijf jaar van kracht wordt. Al vier jaar verkopen de nertsenhouders de pelzen onder de kostprijs. Gevolg: hun reserves zijn uitgeput en rekeningen kunnen steeds moeilijker worden voldaan. Geld voor de aflossing van de bankschulden is er niet. Banken steken sowieso geen helpende hand uit.

De kredietkraan wordt steeds verder dichtgedraaid. „Ja, het is echt crisis in onze sector”, verzucht Martijn Pijnenburg (47) aan de keukentafel op zijn nertsenbedrijf in Oirschot. In de stallen achter de woning houdt hij circa 6.000 moederdieren. Hij spreekt niet alleen uit eigen ervaring, maar als voorzitter van de LTO-vakgroep Nertsenhouderij is hij ook op de hoogte van de situatie bij de 150 andere bedrijven.

Met rust laten

De bron van de huidige financiële ellende vormt de dierenwelzijnswet voor nertsen die in 2004 in werking trad. Uiterlijk 1 januari 2014 moesten alle dieren in nieuwe welzijnshokken vertoeven. Een noodzakelijke forse investering voor de nertsenhouders. Pijnenburg „Omdat we vanaf dat moment aan alle strenge dierenwelzijnseisen voldeden, mochten we er van uitgaan dat de overheid ons vanaf dat moment met rust zou laten.” Niet dus. De Tweede Kamer neemt vervolgens een wet aan die het houden van nertsen per 1 januari 2024 verbiedt. Dit zonder een echte schadevergoedingsregeling. Door de destijds goede financiële resultaten in de sector was de Kamer ervan overtuigd dat de nertsenhouders de gedane (extra welzijns)investeringen wel binnen tien jaar zouden terugverdienen en zo voldoende mogelijkheden hadden om de schulden bij de banken af te lossen. Na het verbod explodeerde de mondiale nertsenproductie, wat resulteerde in fors lagere opbrengstprijzen. „Al jaren brengen de pelzen met 20 euro slechts de helft op ten opzichte van 2013. De kostprijs schommelt echter tussen de 25 en 30 euro per vel.” Door deze aanhoudend lage prijzen

België vergoedt wel schade

Ook in België is een nertsenverbod afgekondigd. Uiterlijk op 1 december 2023 moeten alle 17 nertsenbedrijven hun deuren sluiten. In tegenstelling tot Nederlandse nertsenhouders worden zij hiervoor wel schadeloos gesteld. De schadeloosstelling bestaat uit een vergoeding voor het verlies van het gebruik van de onroerende goederen en een vergoeding voor de directe en indirecte kosten als gevolg van het inkomensverlies. Voor de 17 nertsenhouders is 10 miljoen euro beschikbaar. Dit is gemiddeld bijna 600.000 euro per bedrijf. Daarbij moet worden aangetekend dat zij, in tegenstelling tot de nertsenhouders in Nederland, de laatste jaren niet in welzijnskooien hebben geïnvesteerd. De SALV adviseert de regering de vergoeding niet te laten afnemen in de tijd.

zijn de reserves verdampt. Steeds meer fokkers kunnen hun rekeningen steeds moeilijker betalen en de aflossingen kunnen de nertsenhouders niet meer voldoen. Banken draaien de financieringskraan dicht en plaatsen de nertsenhouders onder bijzonder beheer. Dit zadelt hen veelal ook nog op met een rentetoeslag. De Tweede Kamer dacht ook dat de nertsenhouders makkelijk zouden kunnen omschakelen naar een andere tak, zoals melkvee, varkens of pluimvee. „In de praktijk is dit schier onmogelijk. Naast forse investeringen in het ombouwen van de stallen moet je daarvoor ook dure rechten kopen. Ook is het krijgen van de noodzakelijke vergunningen zo goed als onmogelijk.”

Met de rug tegen de muur

Steeds meer nertsenhouders staan nu met de rug tegen de muur. Pijnenburg: „De situatie heeft bij enkelen dusdanige vormen aangenomen dat ze besloten uit het leven te stappen.” De compensatieregeling, waarvoor de overheid 28 miljoen euro beschikbaar stelde, stelt niets voor, vindt de nertsenhouder. „Om daarvoor in aanmerking te komen moet je aan aller-

hande, in de praktijk onhaalbare, regels voldoen. Zoals binnen één jaar: stoppen, de vergunningen wijzigen en de stallen slopen. Wie dit weet te realiseren, ontvangt een sloopvergoeding van 2 euro per vierkante meter.” Wageningen Economic Research en KPMG ramen de economische schade van het houderijverbod op een bedrag van tussen 0,5 en 1 miljard euro. „De compensatieregeling is nog geen 5 procent van de totale schade.”

In de kou

Het ergste van alles vindt Pijnenburg dat de overheid deze gezinsbedrijven gewoon in de kou laat staan. „Als een meerderheid in ons land iets wil, hebben we dat te accepteren. Maar dan moeten we ook gezamenlijk de lasten van zo’n besluit dragen. Nu legt de overheid de rekening volledig bij de gezinsbedrijven.” Momenteel zijn nog circa 150 pelsdierhouders actief, met tussen de 3.000 en 6.000 moederdieren. „Het bedrijf is hun pensioen. Ze blijven echter zitten met onverkoopbare bedrijven, waar in veel gevallen nog een forse schuld op rust.” Wat Pijnenburg ook steekt, is de grote ongelijkheid tussen de sectoren. Stoppende melkvee-, pluimvee- en varkenshouders kunnen hun fosfaat-/dierrechten te gelde maken. Pelsdierhouders hebben niet die mogelijkheid. Het weghalen van de schotten tussen de nertsen en het melkvee is een concrete oplossing, waar beide sectoren baat bij hebben. „Als je aan nertsen ook fosfaatrechten toekent, is één nerts 1,5 fosfaatrecht. Bij gemiddeld 4.000 nertsen op een doorsnee gezinsbedrijf gaat het om 6.000 fosfaatrechten. Bij een verkoop tegen de op dit moment gangbare 225 euro zou dit de stoppende nertsenhouder circa 1.350.000 euro opleveren. Normaliter voldoende om zijn stallen af te breken en zijn schulden bij de bank af te lossen. Maar aan het toekennen van fosfaatrechten en het ontschotten, daar wil de minister niet aan.”

Tekst en beeld:
Guus Queisen

Wilt u reageren?
redactie@agrio.nl
of tel. 0314 - 62 64 38